

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra JOHANNES EWALDS LEVNET OG MEENINGER

Citation: Ewald, Johannes: "Johannes Ewalds samlede skrifter", i Ewald, Johannes: *Johannes Ewalds samlede skrifter*, Gyldendal, (1969), s. 256. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald06val-shoot-idm140353511221536/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Johannes Ewalds samlede skrifter

skjæle det jeg kalder Stolthed, fra det man i Almindelighed forstaaer ved Ærgjerrighed og Stoeragtighed, gjøre mig den største Uret — Jeg har i en stræng Forstand aldrig været enten ærgjerrig eller stoeragtig — det er at sige — saameget som det har været mig om at gjøre, at beundres; saalidet har det nogentid været mig magtpaaliggende, at æres og at ophøyes ved udvortes Tegn over mine Med-Skabninger — og jeg er overbevist om, at til hvilken Time i min LeveTiid jeg havde havt Valget imellem den meest glimrende Throne paa Jorden og Robinsons ubeboede Øe, jeg uden Betænkning havde valgt den sidste — Overalt, de som ikke kan tænke sig en stolt, uden tillige at tænke ham stoeragtig og begjærlig efter udvortes Ære — deres Sjæl er for plump og svag til at gjøre sig noget Begreb om den ægte Stolthed — ¶

Jeg sagde ovenfor at Magelighed bestemte min Lyst at være frie nøyerer — Den var virkelig Aarsag i, at jeg aldrig har fundet den Modbydelighed for at adlyde Forbud, som for at underkaste mig Befalninger — Var det en Handling som blev mig forbudet, saa fandt min Stolthed, der som det forstaaer sig, just af den Grund gjerne vilde prøve derpaa, en stærk Modvægt i min Magelighed, og denne fandt let Midler til at tilfredsstille hien — Var det derimod en Pligt, som blev mig paalagt, saa forenede de sig begge i at ophidse mig til, om muligt, at unddrage mig derfra —

Alt dette sammentaget — det er at sige min Lyst at bemærkes, og min deels paa Stolthed, deels paa Magelighed grundede Lyst at være frie, har — som jeg før erindrede, og endnu beder nøye at legge Mærke til — i Forening med Feylene i min Optragelse, og min af Naturen hidsige Indbildningskraft, frembragt og ikke kundet andet end frembringe det romanagtige, det eventyrlige Hæng i min Sjæl — Jeg kunde, om det havde behaget Himmelen, gjerne have blevet en Aesopus, eller en

Diogenes, gjerne en Hercules eller en Amadis, selv en Zopyrus, en Scævola og en Curtius — Men en Aristoteles eller en Scotus, en du Guesclin eller en Cartouche, en Colbert eller en Sejan — det var mig
5 pladud umueligt at blive —

Jeg vil faae Leylighed nok, ved Fortsættelsen af mit LevnetsLøb, at udføre enhver af disse Poster vidtløftigere — Her har jeg kun berørt dem, for
10 nogenledes at gjøre det tydeligt, for dem af mine Læsere, der maatte finde min Tilstand, da jeg i en Alder af femten Aar, saa reent venneløs og penge-
løs reyste ud i den vilde Verden, vanskelig, om ikke fortvivlet — hvorledes disse Omstændigheder, langt fra at opvække Kummer og Frygt hos mig;
15 kunde forege mit Mod og min Glæde — Min Stilling var altfor besynderlig og romansk, til at jeg efter min Tænkemaade ikke skulde have fundet meget behageligt deri — Selv de Uleyligheder, som jeg let kunde spaae mig af min Tilstand; og som af
20 deres Natur maatte være mig fortrædelige saalænge de varte, skulde virkelig have blevet mig et Tids-Fordriv, en Lykke, ved et eneste: Olim meminisse iuvabit — det er at sige, ethvert Vanheld blev mig meer end forsødet, ved det Haab at kunde
25 fortælle det i sin Tid — Det maatte desuden nødvendig smigre min Stolthed, at min tilstundende Lykke saaledes begyndte fra slet Intet; at jeg fuldkommen skulde danne den selv; og næst Gud og Lykken, ikke skyldte det mindste deraf, til nogen
30 anden, end til min Forstand, mit Hjerte og min Arm — Min Lyst at være frie, var i det mindste efter mit daværende Begreb fuldkommen tilfredsstillet — Den mig allene bekjendte og allene fortrædne Tvang, som jeg hidindtil havde staaet i,
35 under mine Forældre og Lærere, havde jeg nu revet mig løs fra — || En Chef, eller en Herre, kan, tænkte jeg, i det mindste ikke saaledes genere dine mindste og ligegyldigste Handlinger, som de — Og kan han, vil han — — saa er Verden stor, og du